

Ruokaviraston ohje

Merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonta

SIAT

SISÄLLYSLUETTELO

1. Yleistä	3
2. Valvontavelvoite ja valvottavien tilojen valinta	3
3. Valvontapöytäkirja	4
3.1. Valvontapöytäkirjan tallentaminen	4
3.2. Valvontapöytäkirjojen arkistointi	4
4. Pitopaikkojen valvonta	5
4.1. Toimenpiteet ennen paikanpäällä suoritettavaa tarkastusta	5
4.1.1. Rekisteröitymisen tarkistaminen	5
4.1.2. Siirto- ja eläinmääräilmoitusten tarkistaminen	5
4.2. Paikanpäällä suoritettavat valvontatoimenpiteet	5
4.2.1. Eläinten merkitseminen	6
4.2.2. Todettu eläinmäärä	6
4.2.3. Luettelonpito	7
4.3. Yhteenvedo valvonnasta	7
4.4. Hallintopäätös väliaikaisesta siirtokiellosta	8
4.5. Selvityspyyntö	9
5. Läänineläinlääkärin toimenpiteet	10
5.1. Läänineläinlääkärin johtopäätökset ID- valvonnasta	10
5.2. Läänineläinlääkärin jatkotoimenpiteet	10
5.3. Jälkitarkastus	10
6. TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN JOHTOPÄÄTÖKSET	11
6.1. Valvontatiedot / täydentävät ehdot	11
6.2. Säädösten noudattaminen –arvio	11
6.3. Täydentävien ehtojen laiminlyönti	11
6.3.1. Kuuleminen	12
6.3.2. Täydentävien ehtojen seuraamusten tallentaminen sovellukseen	13
6.3.3. Varhaisvaroitusjärjestelmän mukainen vähäinen laiminlyönti	13
6.3.4. Toistuvuus	13
6.4. Johtopäätöspöytäkirjan kopion toimittaminen AVI:sta ELY -keskuksen koordinaattorille	17
7. Valvonnan estäminen	17

LIITTEET

Liite 1 Substanssivalvonnan kulku, kun tilalla todetaan eläinten merkinnässä ja/
tai rekisteröinnissä vakavia puutteita.

Uutta 2019

Vuonna 2019 otetaan vaiheittain käyttöön uusi eläinvalvontasovellus siten että nykyinen ID-sovellus on käytössä koko vuoden ja uuteen sovellukseen viedään valvontoja kun uusi sovellus on käytettävissä.

Eläintenpitäjärekisterin viranomaissovellus otettiin käyttöön tammikuun 2019 aikana ja eläintenpitäjärekisterin asiointisovellus on suunniteltu otettavan käyttöön kevään aikana.

Sikojen merkintätunnus muuttui asetusmuutoksen myötä pitopaikkakohtaiseksi, katso kohta 4.2.1.

1 Yleistä

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin. Tässä ohjeessa esitetyt tulkinnot ovat Ruokaviraston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Ruokavirasto antaa näissä ohjeissa menettelyohjeet sikojen merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonnasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 720/2012 mukaisesti tehtävistä toimenpiteistä. Valvonnan järjestämisestä on lisäksi säädetty kansallisesti eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010). Sikojen tunnistamisesta ja rekisteröinnistä on säädetty neuvoston direktiivillä 2008/71/EY. Lisäksi on esitelty muiden tarpeellisten säädösten sisältöä asiaan liittyviltä osilta. Yksittäiset säännökset eivät ole kaikilta osin täydellisiä.

Täydentävien ehtojen valvonnasta on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1306/2013, komission delegoidulla asetuksella (EU) N:o 640/2014, komission täytäntöönpanoasetuksella 809/2014, sekä kansallisesti lailla maatalouden tukien toimeenpanosta (192/2013) ja valtioneuvoston asetuksella täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta (7/2015 muutoksineen).

Tässä annetut ohjeet koskevat kaikkia eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) 24 §:n mukaisia toimivaltaisia viranomaisia sekä eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaan liittyvien hallintotehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annetun tasavallan presidentin asetuksen 2 §:n mukaisesti Ahvenanmaan valtiovirastoa (TPA 1540/2011), jotka tarkastavat sika-eläinten merkitsemistä ja rekisteröintiä ja/tai päättävät tarkastuksista aiheutuvista jatkotoimenpiteistä, sekä täydentävien ehtojen valvonnan osalta maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) luvun 2 mukaisia valvontaviranomaisia.

2. Valvontavelvoite ja valvottavien tilojen valinta

Vuosittain valvotaan vähintään 3 prosenttia kaikista sikojen pitäjistä. Valvottavat eläintenpitäjät valitaan pääosin keskitetyllä otannalla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY- keskus) sekä Ahvenanmaan valtioviraston on valvottava kaikki Ruokaviraston keskitetyn otannan perusteella valvottavaksi valittujen eläintenpitäjien pitopaikat, joissa pidetään sikoja. ELY- keskusten on seurattava valvontojen etenemistä alueellaan sekä saatettava perusvalvonnat loppuun kalenterivuoden loppuun mennessä.

Valvonnan laajentaminen

Kun jonkin muun valvonnan yhteydessä havaitaan eläinten merkinnän ja rekisteröinnin lainsäädännön noudattamatta jättämisistä, tulee valvonta laajentaa eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonaksi silloin, kun havaittu puute on status 3:sen (vakava puute) tasoinen, tai jos status 2:sen (lievä puute) tasoisia puutteita havaitaan vähintään 20 %:lla eläimistä.

Jos puolestaan paikan päällä tehtävissä valvonnoissa havaitaan puutteita sikojen merkitsemisessä ja rekisteröinnissä sellaisilta osin, että sillä on vaikutusta eläinten pitäjälle maksettaviin EU:n rahoittamiin tai kansallisesti maksettaviin eläinpalkkioihin / -tukiin, on ELY-keskuksen laajennettava valvonta kyseisen tuen / palkkion valvonaksi.

3. Valvontapöytäkirjat

Jokaisesta valvontakäynnistä on täytettävä valvontapöytäkirja. Pöytäkirja tulostetaan sovelluksesta ennen tilakäyntiä. Tulostuksen yhteydessä sovellus numeroi pöytäkirjan. Pöytäkirja on esitäytetty (tila/asiakastiedot, rekisteröityminen, ilmoitustiedot) tulostusajankohdan tietojen mukaisesti. Jos esitäytetty pöytäkirja tulostetaan toisen kerran (eikä haeta sovelluksesta jo olemassa olevaa pöytäkirjaa), viimeisin pöytäkirja jää uusine tietoineen voimaan ja aiemmin haetut tiedot katoavat.

Eläintenpitäjälle tai hänen edustajalleen on annettava tilaisuus allekirjoittaa valvontapöytäkirja ja esittää tarvittaessa sen sisällöstä huomautuksensa.

Pöytäkirjan jääminen eläinten pitäjän tahdosta vaille allekirjoitusta ei kuitenkaan estä asian viemistä eteenpäin.

Valvontapöytäkirjasta on jätettävä tai toimitettava kopio eläintenpitäjälle. Tarkastuskertomus on laadittava kuukauden kuluessa paikalla tehdystä tarkastuksesta.

Sellaisissa tapauksissa, joissa valvontaa on täydennettävä paikanpäällä suoritettuna käynnin jälkeen, on pöytäkirjaan merkittävä tarkastuksen jatkuminen.

→ 'Valvontakäyntiin liittyy lisätarkastus' –kohdan päivämäärämerkintä on arvio lisätyön tekemisen ajankohdasta.

Kaikkiin valvontapöytäkirjan korjauksiin on korjaajan merkittävä nimikirjaimensa sekä korjauspäivämäärä.

3.1. Valvontapöytäkirjojen tallentaminen

ELY- keskuksen on tallennettava valvonnan tulokset (valvontapöytäkirjat) ID-valvontasovellukseen viivytyksettä. Läänineläinlääkärille toimitetaan lisäksi mahdollinen muu valvontaan liittyvä materiaali, jota ei ole tallennettu sovellukseen.

Kun valvontakohteen havainnot on tallennettu, muuttuu valvontakohteen tilankekoodiksi 04, jolloin läänineläinlääkäri pääsee käsittelemään pöytäkirjaa sovelluksessa.

Läänineläinlääkärin on tallennettava valvontasovellukseen johtopäätöksensä valvonnasta ja ELY- keskuksen on ryhdyttävä läänineläinlääkärin mahdollisesti määrittämiin jälkitarkastustoimenpiteisiin ja saatettava ne loppuun viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun 15. päivään mennessä.

3.2. Valvontapöytäkirjojen arkistointi

ELY- keskuksen on arkistoitava kaikki alkuperäiset valvontapöytäkirjat liitteineen.

Läänineläinlääkäriin on arkistoitava kopio niistä valvontapöytäkirjoista, joissa on ollut huomautettavaa säädösten noudattamisesta.

4. Pitopaikkojen valvonta

4.1. Toimenpiteet ennen paikanpäällä suoritettavaa tarkastusta

Paikanpäällä tehtävästä tarkastuksesta ei pääsääntöisesti tule ilmoittaa eläintenpitäjälle etukäteen. Valvonnan käytännön toteuttamisen kannalta on tietyissä tapauksissa kuitenkin perusteltua ilmoittaa valvonnasta ennakkoon. Ennakoilmoituksen saa tällöin tehdä enimmillään 48 tuntia ennen varsinaista tilakäyntiä.

Ennen tilalle lähtöä sovelluksesta tulostetaan esitäytetty pöytäkirja. Sovellus numeroi pöytäkirjan automaattisesti. Jatkossa sovelluksesta saadaan ao. pöytäkirja käsittelyyn tätä numeroa käyttäen. Jos jatkossa ei käytetä pöytäkirjan numeroa, sovellus luo uuden pöytäkirjan entisen sijalle, jolloin esitäytön tiedotkin haetaan uudelleen ja aiemmat tiedot menetetään.

4.1.1. Rekisteröitymisen tarkistaminen

Tuottajan on rekisteröidyttävä eläintenpitäjärekisteriin ennen sikojen pitämisen aloittamista. Eläintenpitäjä rekisteröi eläintenpitopaikkansa kuntansa maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Jos samassa pitopaikassa on useamman eläintenpitäjän eläimiä, pitopaikka perustetaan sille, joka pitopaikan omistaa tai hallinnoi sitä. Samaisella lomakkeella voi ilmoittaa myös sikojen pidon lopettamisesta kyseisessä pitopaikassa.

Lomakkeet 'Rekisteröityminen sikaeläinten pitäjäksi' ja 'Eläinten pitopaikat, rekisteröinti-/muutosilmoitus' ovat tulostettavissa www.ruokavirasto.fi → Ruokavirasto → Lomakkeet ja ohjeet → Eläimet → Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti.

Vuoden 2019 aikana otetaan käyttöön rekisterin sähköinen asiointi, jonka kautta toimija voi itse käydä tekemässä tarvittavat rekisteri-ilmoitukset.

Tuottajan rekisteröityminen sikatilarekisteriin tarkistetaan eläintenpitäjärekisteristä, mikäli tieto ei ole tulostunut esitäyttönä sovelluksesta tulostetulle pöytäkirjalle. Tuottajan omistamat ja hallitsevat pitopaikat tarkistetaan eläintenpitäjärekisterin pitopaikka- osiosta.

4.1.2. Siirto- ja eläinmääräilmoitusten tarkistaminen

Tuottajan on tehtävä sikarekisteriin siirtoilmoitus sikojen vastaanottamisesta, luovuttamisesta tai siirtämisestä viimeistään seitsemäntenä päivänä kyseisestä tapahtumasta (MMM 720/2012, 5 §). Tuottajan on tehtävä sikarekisteriin eläinmääräilmoitukset (MMM 720/2012, 4 §, liite 1).

Tuottajan tekemät **siirtoilmoitukset** (myynnit, ostot ja siirrot) tarkistetaan sikarekisteristä. Tarkastelujaksona käytetään ajanjaksoa kolmea kuukautta rekisteritarkistuksen suorittamispäivästä taaksepäin. Sikarekisteristä tulostetaan ajanjaksolla tehdyt myynti-, osto- ja siirtoilmoitukset pöytäkirjan liitteeksi.

Tuottajan tekemät **eläinmääräilmoitukset** tarkistetaan sikarekisteristä. Tarkastelujaksona käytetään menossa olevaa ja tätä edeltävää vuotta.

Sikarekisteristä tulostetaan eläinmääräilmoitukset pöytäkirjan liitteeksi.

4.2. Paikanpäällä suoritettavat valvontatoimenpiteet

Valvontakäynnillä on tarkastettava kaikki eläinten pitäjän omistuksessa tai hallinnassa olevat siat. Jos eläimiä on pitopaikassa, joka sijaitsee toisen ELY- keskuksen alueella, pyydetään kyseiseltä ELY- keskukselta virka-apua valvonnan loppuunsaattamiseen.

4.2.1. Eläinten merkitseminen

Tuottajan on huolehdittava, että kaikki tuottajan pitopaikassa syntyvät siat merkitään. Siat on merkittävä viimeistään ennen syntymäpitopaikasta luovuttamista tai siirtämistä (MMM 720/2012, 6 §).

Siat on syntymäpitopaikassa merkittävä joko tatuoinnilla tai korvamerkillä. Tatuoinnilla tai korvamerkillä merkitsemisessä käytetään merkintätunnusta. Merkintätunnuksen on oltava selkeästi ja ilman kohtuutonta vaivaa luettavissa siasta koko sen elinajan (MMM 720/2012, 6 §).

Jos sian tatuoitu tai korvamerkissä oleva merkintätunnus on vaurioitunut, kadonnut tai muulla tavoin muuttunut lukukelvottomaksi, sika on merkittävä uudelleen ennen sen luovuttamista tai siirtämistä pitopaikasta (MMM 720/2012, 6 §).

Edellä mainitun asetuksen 6 § on muutettu 1.1.2019 voimaan tulleella MMM 1139/2018 asetuksella seuraavasti: *Eläin merkitään pitopaikkakohtaisella tunnistuskoodilla (merkintätunnus) ennen siirtämistä tai luovuttamista syntymäpitopaikasta. Eläin merkitään joko: 1) tatuomalla merkintätunnus eläimen korvalehteen tai reiden ulkopintaan; tai 2) kiinnittämällä eläimeen merkintätunnuksella varustettu korvamerkki.*

Sikojen merkintäkäytäntö selvitetään ja merkitseminen tarkastetaan yleistarkasteluna. Jos sikoja on jouduttu merkitsemään uudelleen merkinnän lukukelvottomuuden tms. vuoksi, tästä on löydettävä merkintä pitopaikan eläinluettelosta. Uudelleen merkintään on käytettävä nykyisen pitopaikan merkintätunnusta. Lisähuomioita – riville on hyvä kuvata merkitsemiskäytäntöä muutamin sanoin.

Mini- ja mikroioilla ei ole poikkeuksia merkinnässä ja rekisteröinnissä eli säädökset koskevat niitäkin (rekisteröityminen, siirtoilmoitukset, lukumääräilmoitukset, merkitseminen).

Villisiat ja niiden risteytykset voidaan lähettää teurastamoon ilman tatuointeja tai korvamerkkejä edellyttäen, että samassa kuljetuksessa ei kuljeteta muiden tuottajien sikoja ja että teurastamossakaan ei ole sekaannuksen vaaraa.

4.2.2. Todettu eläinmäärä

Valvontakäynnillä lasketaan pitopaikkakohtaiset eläinmäärät valvontapöytäkirjassa esitetyn jaottelun mukaisesti ja määrät merkitään pöytäkirjaan. Eläimet lasketaan sellaisella tarkkuudella kuin se kulloisessakin tilanteessa on mahdollista.

Määritelmät:

Porsas	alle 3 kuukauden ikäinen sikaeläin
Lihasika	lihantuotantoon tarkoitettu vähintään 3 kuukauden mutta alle 8 kuukauden ikäinen sikaeläin
Nuori siitossika	jälkeläisten tuotantoon tarkoitettu vähintään 3 kuukauden mutta alle 8 kuukauden ikäinen uros- tai naaraspuolinen sikaeläin
Emakko	8 kuukauden ikäinen tai vanhempi naaraspuolinen sikaeläin
Karju	8 kuukauden ikäinen tai vanhempi urospuolinen sikaeläin

4.2.3. Luettelonpito

Tuottajan on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa pitämistään sioista. Luettelo on merkittävä pitopaikkakohtaisesti päivämäärineen seuraavat tapahtumat:

- 1) sikojen syntymät
- 2) sikojen kuolemat
- 3) emakoiden, karjujen, nuorten siitossikojen, lihasikojen, porsaiden tai minisikojen vastaanottaminen, vastaanotettujen sikojen lukumäärä merkintätunnuskohtaisesti sekä sikojen luovuttajan tila-, asiakas-, tai eläinvälittäjätunnus
- 4) emakoiden, karjujen, nuorten siitossikojen, lihasikojen, porsaiden tai minisikojen luovuttaminen tai siirtäminen, luovutettujen tai siirrettyjen sikojen lukumäärä merkintätunnuskohtaisesti, sikojen vastaanottajan tila-, asiakas-, tai eläinvälittäjätunnus
- 5) kadonneen, vahingoittuneen tai muuten lukukelvottomaksi muuttuneen merkinnän korvaaminen ja korvattu merkintätunnus (MMM, 720/2012, 8 §)

Luettelon tietoja on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan merkintöjen tekemisestä. Luettelon tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että valvontaviranomainen voi tarkastaa ne ilman kohtuutonta vaivaa (Laki eläintunnistusjärjestelmästä 238/2010, § 21).

Tarkastetaan, että luetteloa on pidetty säädösten edellyttämällä tavalla. Luettelon eläinmäärää verrataan valvontahetkellä todettuun eläinmäärään.

4.3. Yhteenveto valvonnasta

Valvonnassa todettu status merkitään **rekisteröitymisen, ilmoittamisen, merkitsemisen ja luettelonpidon** osalta erikseen.

1= Kunnossa

- Tuottaja on rekisteröitynyt eläintenpitäjärekisteriin asianmukaisesti
- Tuottaja on ilmoittanut sikojen myynnit, ostot ja siirrot sekä eläinmäärät rekisteriin
- Siat on merkitty säädöksen tarkoittamalla tavalla.
- Luetteloa on pidetty ajan tasalla ja siitä löytyvät säädöksen edellyttämät merkinnät. Luetteloa on säilytetty säädöksen edellyttämän vähimmäisajan.

2= Lieviä puutteita

- Rekisteröitymisessä havaittiin lieviä virheitä tai puutteita, esim. eläintenpidon tauosta ei ole ilmoitettu.
- Rekisteriin tehtävissä eläinmäärä- ja/tai tapahtumailmoituksissa havaittiin lieviä virheitä tai puutteita, mutta ei merkittävää vaaraa eläinten jäljitettävyydelle. Esim. osa eläinmääräilmoituksista jäänyt edelliseltä vuodelta tekemättä.
- Eläinten merkitsemisessä havaittiin puutteita, mutta ei merkittävää vaaraa eläinten tunnistamiselle. Esim. uudelleen merkintöjä tekemättä (syntymätilan tunnus kulunut tai epäselvä).
- Luettelon pitämisessä havaittiin lieviä puutteita, joista ei vaaraa eläinten jäljitettävyydelle. Esim. jokin yksittäinen tapahtuma jäänyt kirjaamatta.

3= Vakavia puutteita

- Rekisteröitymiseen liittyen vakavia puutteita. Esim. kaikkia pitopaikkoja ei rekisteröity.
- Rekisteriin tehtävät eläinmäärä- ja/tai tapahtumailmoitukset jätetty tekemättä.
- Eläinten merkitsemisessä selviä puutteita. Esim. tilalle vastaanotettu merkittömiä eläimiä.
- Sioista ei ollut pidetty säädöksen edellyttämää luetteloa.

4.4 Hallintopäätös eläinten väliaikaisesta siirtokiellosta

Mikäli valvonnassa havaitaan vakavia laiminlyöntejä eläinten merkintä- ja/ tai rekisteröintisäädösten noudattamisessa (status 3) pitopaikassa tarkastuksen suorittanut valvontaviranomainen voi määrätä kyseisen pitopaikan kaikille saman eläinlajin eläimille väliaikaisen siirtokiellon asian selvittämisen tai epäkohdan poistamisen ajaksi. Väliaikainen siirtokielto on voimassa, kunnes aluehallintovirasto antaa asiassa lopullisen ratkaisun. (Laki eläintunnistusjärjestelmästä, 32§)

Väliaikainen siirtokielto on turvaamistoimenpide, jolla estetään sellaisen eläimen/ sellaisten eläinten, jonka/ joiden tunnistettavuudesta ja/ tai jäljitettävyydestä ei voida varmistua, pääsy elintarvikeketjuun tai aiheuttamaan riskiä eläintautien leviämisestä.

Hallintopäätös annetaan valvontakäynnillä Ruokaviraston laatimaa päätöspohjaa käyttäen www.pikantti.fi > eläimet > merkintä ja rekisteröinti > ohjeet. Hallintopäätös laaditaan kahtena kappaleena, joista toinen jää valvonnan suorittaneelle viranomaiselle ja toinen valvontakohteen edustajalle. Suositeltavaa on käyttää itsejäljentävää paperia. Mikäli tarkastusta on suorittamassa useampi kuin yksi tarkastaja, kuitenkin vain yksi tekee hallintopäätöksen; lisätietojen antajina voidaan mainita myös muut tarkastusta tekemässä olleet kyseisen viranomaisen virkamiehet.

Siirtokieltopäätöksen tarpeellisuudessa otetaan huomioon mahdolliset valvontakäynnin aikana tehdyt korjaavat toimenpiteet; mikäli havaittu vakavaksi luokiteltu (status 3) epäkohta voidaan jo valvontakäynnillä todeta korjatuksi, asia tulee kuntoon saatetuksi eikä väliaikaisen siirtokiellon määräämiselle ole enää perusteita.

Valvonnasta ilmoittamisen jälkeen tai valvontakäynnillä tehtyjä, vakaviksi luokiteltavien puutteiden korjaavia toimenpiteitä ei kuitenkaan voida huomioida valvonnan havaintotuloksissa (statuksissa). Korjaavilla toimenpiteillä voidaan ainoastaan välttää eläinten määrääminen siirtokieltoon. Valvontakäynnin aikana tehdyt korjaavat toimenpiteet kirjataan pöytäkirjalle lisätiedoiksi. Korjaavien toimenpiteiden tekeminen on aina eläintenpitäjän vastuulla.

Eläintenpitäjää tai hänen edustajaansa tulee kuulla päätöksen teon yhteydessä. Tieto siitä, että eläintenpitäjälle on annettu mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa, rastitetaan hallintopäätöslomakkeelle. Päätökseen kirjataan kuulemistapa sekä mahdollisen annetun selityksen keskeinen sisältö. Jos eläintenpitäjä ei ole halunnut tulla kuulluksi tai ei ole antanut selitystä, tieto tästä on kirjattava päätöksen ko. kohtaan.

Päätöksessä määritellään, että sioille asetettu väliaikainen siirtokielto koskee kaikkia kyseisen pitopaikan saman eläinlajin eläimiä. Eläimiä ei listata erilliselle liitteelle, mutta kohtaan kirjataan pitopaikan eläinmäärä tarkastushetkellä.

Päätös perustellaan sekä rastittamalla asiaan kuuluvat eläintunnistusjärjestelmälain lainkohdat että lyhyesti sanallisesti.

Päätökseen tulee aina liittää valitusosoitus; päätökseen voi hakea muutosta valittamalla toimivaltaiseen hallinto-oikeuteen. Jokainen ELY-keskus vastaa itse omien valitusosoitustensa asianmukaisuudesta.

Päätös luovutetaan ensisijaisesti heti asiakirjan päiväyspäivänä eläintenpitäjälle. Päätös voidaan luovuttaa eläintenpitäjälle myös muutoin todisteellisesti:

- tarkastuksessa läsnä olleelle eläintenpitäjän edustajalle (esim. puolisolle tai tilanhoitajalle)
- postitse saantitodistusta vastaan
- haastetiedoksiantona

Päätöksen vastaanottaneelle henkilölle varataan mahdollisuus vahvistaa allekirjoituksellaan saaneensa päätöksen tiedoksi. Tällä voidaan osoittaa kenelle päätös on tarkastuksen yhteydessä annettu.

Päätös väliaikaisesta siirtokiellosta tulee voimaan virkamiehen allekirjoitettua päätöksen. Huom! vasta tämän jälkeen tehdään tallennus Eliteen (tallennuslaji: selvityspyyntö).

Päätöskopio toimitetaan viipymättä tiedoksi aluehallintovirastoon, esimerkiksi skannattuna tai riittävän selkeällä valokuvalla.

Päätöksen lisäksi eläintenpitäjälle annetaan selvityspyyntö, josta on kerrottu tarkemmin kappaleessa 4.5.

4.5. Selvityspyyntö

Eläintenpitäjälle tulee antaa selvityspyyntö aina kun tehdään hallintopäätös yksittäisiä eläimiä tai koko pitopaikkaa koskevasta väliaikaisesta siirtokiellosta. Selvityspyyntölomake löytyy www.pikantti.fi > eläimet > merkintä ja rekisteröinti > ohjeet).

Selvityspyynnössä eläintenpitäjälle annetaan mahdollisuus antaa selvityksensä niistä seikoista jotka ovat johtaneet todettuihin epäkohtiin sekä raportoida mihin toimenpiteisiin hän on ryhtynyt epäkohtien korjaamiseksi. Mahdollinen selvitys tulee toimittaa määräajassa aluehallintovirastoon selvityspyynnössä mainittuun osoitteeseen. Selvitys tulee antaa kirjallisesti, joko postitse tai sähköpostitse.

Eläinten pitäjälle on asetettava selvityksen antamista varten asian laatuun nähden (havaittujen epäkohtien vaatimien korjaavien toimenpiteiden määrä ja laajuus) riittävä määräaika, joka on pääsääntöisesti noin 14 vuorokautta. Tilalle jäävään selvityspyyntöön on kirjattava selvityksen toimitusosoite, joka on aluehallintoviraston sen läänineläinlääkäriin toimipisteen osoite, jonka toimialueella tarkastuksen tehnyt ELY- keskus sijaitsee.

Eläintenpitäjä voi vastata selvityspyyntöön vapaamuotoisesti sekä toimittamalla mahdollisia todisteita korjaavista toimenpiteistä aluehallintoviraston läänineläinlääkärille esimerkiksi valokuvina. Kuvien hyväksyminen edellyttää, että ne ovat laadultaan riittävän tarkkoja ja että niiden perusteella voidaan muutoinkin riittävällä varmuudella todeta epäkohdan korjaaminen ja sen ajankohta.

Läänineläinlääkäri ottaa eläintenpitäjän selvityksen epäkohtien korjaamisesta huomioon valvonnan johtopäätöstä tehdessään ja määrittelee sen perusteella, onko tarpeen määrätä valvontakäynnin yhteydessä väliaikaiseksi määrätyt eläinten siirtokiellot pysyviksi vai voidaanko selvityksen perusteella varmistua siitä, että havaitut puutteet on korjattu ja siirtokiellot voidaan purkaa.

5. Läänineläinlääkäriin toimenpiteet

5.1. Läänineläinlääkäriin johtopäätökset ID- valvonnasta

Läänineläinlääkäriin on tehtävä jokaisen valvontapöytäkirjan osalta eläintenpitäjän toimintaa koskevat päätelmät (johtopäätökset) valvonnasta. Valvonnan tulos kirjataan ao. pöytäkirjaan valvontasovellukseen.

Läänineläinlääkäriin on toimitettava eläintenpitäjälle johtopäätös valvonnan tuloksesta.

Läänineläinlääkäri merkitsee yhteenvetona valvonnan havainnoista eläinten pitäjän toimintaa kuvaavan tuloksen kunkin otsikkorivin osalta erikseen:

Rekisteröityminen **Ilmoittaminen** **Merkitseminen** **Luettelonpito**

- **1= Kunnossa** (statukset 1 ja 2).
- **3= Vakavia puutteita** (status 3), eläintenpitäjä ei ole toimittanut läänineläinlääkärille vastausta selvityspyyntöön tai vastauksen perusteella ei ole syytä lieventää perustarkastuksen perusteella annettua statusta.

5.2. Läänineläinlääkäriin jatkotoimenpiteet

Jos ELY- keskuksen tarkastaja ei ole jättänyt väliaikaista siirtokieltoa koskevan hallintopäätöksen yhteydessä eläintenpitäjälle myös selvityspyyntöä, on läänineläinlääkäriin toimitettava selvityspyyntö eläintenpitäjälle saatuaan hallintopäätöksen tiedokseen. Läänineläinlääkärillä on muutoinkin mahdollisuus pyytää tarvittaessa haluamia lisäselvityksiä asioiden selvittämiseksi.

Jos valvontakäynnillä on hallintopäätöksellä asetettu väliaikainen siirtokielto, tekee läänineläinlääkäri selvityksen saatuaan asiasta ratkaisun. Läänineläinlääkäri tekee ratkaisun siitä koskeeko asetettava siirtokielto ainoastaan eläinten siirtämistä pois pitopaikasta vai myös eläinten vastaanottamista pitopaikkaan. Hallintopäätös väliaikaisen siirtokiellon purkamisesta tai pysyvän siirtokiellon asettamisesta toimitetaan eläintenpitäjälle ja tallennetaan Elitesovellukseen. (Huom. Elitessä väliaikainen siirtokielto nimellä 'Selvityspyyntö')

Läänineläinlääkäri muuttaa koko pitopaikkaa koskevan väliaikaisen siirtokiellon pysyväksi, jos läänineläinlääkäriin päätelmät pitopaikkakohtaisesta valvonnan tuloksesta on 3, eikä eläinten pitäjän selvityspyyntöön antama selvitys ole tyydyttävä, korjaavia toimenpiteitä ei ole tehty tai selvitystä ei ole annettu.

Läänineläinlääkäriin on kuitattava (annettava loppupäivämäärä) selvityspyynnöt Elitessä sen jälkeen, kun selvityspyynnössä mainittujen eläinten tilanne on kunnossa tai eläimiin kohdistetaan rajoittavat määräykset.

Tarkemmin hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista joita voidaan tuomita MMMa:n (720/2012) rikkomisesta, säädetään eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) viidennessä luvussa.

5.3. Jälkitarkastus

Jos tarkastuksessa on todettu sikojen merkitsemis- tai rekisteröintitilanteessa virheitä tai puutteita, voi läänineläinlääkäri tarvittaessa määrätä (vrt. kohdat 4.4. Hallintopäätös eläimen/

eläinten väliaikaisesta siirtokiellosta ja 4.5 Selvityspyyntö), että ELY- keskuksen on tehtävä jälkitarkastus pääsääntöisesti viimeistään kuukauden kuluessa varsinaisesta tarkastuskäynnistä. Mikäli läänineläinlääkäriin valvonnan johtopäätös on status 3 = vakavia puutteita, ID-sovellus ohjaa aina määräämään jälkitarkastuksen. Jälkitarkastus tulee suorittaa pääsääntöisesti viimeistään kuukauden kuluessa varsinaisesta tarkastuskäynnistä.

Jälkitarkastus voidaan tehdä rekisteristä varmentamalla jos puute tai virhe on rekisteritiedoissa, muussa tapauksessa tarkastus suoritetaan paikan päällä.

Jälkitarkastusta varten tulostetaan erillinen **jälkitarkastuspöytäkirja**. Jälkitarkastuspöytäkirjaa ei pidä tulostaa ennen kuin perustallennus on valmis. Koska sovelluksessa ei ole aluehallintoviraston ja ELY-keskuksen välillä automaattista ilmoitusmenettelyä määrätyistä jälkitarkastuksista, olisi muutoin hyvä varmistaa ELY-keskukseen (sähköpostiviesti, puhelin), mitkä pöytäkirjat olisivat valmiina edelleen käsittelyyn (→ esim. pöytäkirjannumeroluettelo).

6. TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1. Valvontatiedot / täydentävät ehdot

Läänineläinlääkäri voi tehdä heti ID- valvonnan johtopäätösten teon jälkeen täydentävien ehtojen tarkastelun käsittelyssä olevalle valvonnan kohteelle. Mahdollisen jälkitarkastuksen tuloksia ei tarvitse odottaa, koska ne eivät vaikuta täydentävien ehtojen noudattamisen tulokseen. Jos tilalle on jätetty selvityspyyntö (kts. ohjeen kohdat 4.4 ja 4.5),, asiaa koskeva selvitys voidaan ottaa huomioon kokonaisarviota tehtäessä. Tietojen tallentaminen on mahdollista vain, jos valvontakohteen perustarkastuksen johtopäätökset on tallennettu.

Kun tiedot on tallennettu sovellukseen, ELY- keskuksen koordinaattori yhdistää tämän johtopäätöksen saman tilan muihin täydentävien ehtojen valvontatietoihin lopullisen sanktioprosentin määräämiseksi. Koordinaattorilla on lisäksi vielä tässä vaiheessa mahdollisuus muuttaa ehdotettua sanktioprosenttia.

6.2. Säädösten noudattaminen –arvio

Koska sikaeläimiä ei valvota yksilöittäin, eläintenpitäjärekisterin ajantasallapitoa lukuun ottamatta, joka on koko tilaa koskeva yhteinen tieto, siirtoilmoituksia, merkitsemistä ja eläinluettelon pitoa tarkastellaan pitopaikoittain. Kukin pitopaikka otetaan huomioon kokonaisarvostelussa eläinmääränsä suhteessa. Eläinmäärä on yhtä kuin tarkastuksessa todettu eläinmäärä.

Sovellus ottaa huomioon pitopaikkakohtaisesti jaetut 1-, 2- ja 3-arvot. ID- valvonnassa annettuja lieviä puutteita ('status 2 → LEL johtopäätöstulos 1') ei siis oteta huomioon 'kunnossa olevina'.

6.3. Täydentävien ehtojen laiminlyönti

Valitsemalla sovelluksesta kohdan 'Laiminlyönti' avautuu mahdollisuus arvioida laiminlyönnin merkittävyyttä eli laajuutta, vakavuutta, kestoja, tahallisuutta ja toistuvuutta. Sovellus ehdottaa kuhunkin kohtaan arvoja sanktioprosenteiksi ja niiden perusteella myös kokonaisarviota. Läänineläinlääkärillä on oikeus muuttaa tätä ehdotusta yhden seuraamusluokan verran suuntaan tai toiseen perussanktioprosentista, joka on 3 (1 ← 3 → 5). Sovellus ehdottaa kokonaisarvioksi joko 0 %, 1 %, 3 % tai 5 %.

Jos 2-arvoja on yli 20 %, sanktiokynnys ylittyy ja täydentävien ehtojen mukaisesti laiminlyönti on vakavaa. (sanktio lievimmillään 1 %). On huomattava, että koska yksilöllistä arvostelua ei sioilla ole, pienen eläinryhmän merkitsemisen laiminlyönti merkitsee sovelluksessa koko pitopaikan merkinnän noudattamisen tuloksena heti huonompaa tulosta kuin 1, mistä sitten edelleen seuraa koko pitopaikan tuloksen huononeminen (koska pahimman mukaan edetään). Tällaisessa tilanteessa hyvin helposti tilatasolla ylitetään 20 % -taso. Sovellus ei ota huomioon kuinka suurta osaa todellisuudessa pitopaikan/tilan eläimistä merkinnän laiminlyönti koskee, mutta tulosta harkittaessa on syytä miettiä sitä, jotta kohtuuttomuuksilta seuraamusten antamisessa vällytään.

Laiminlyöntitapauksissa läänineläinlääkäri siirtää johtopäätöspöytäkirjalle sovelluksesta arvot laajuudelle, vakavuudelle ja kestolle. Arvot merkitään pöytäkirjan toiselle sivulle niille varattuihin kohtiin. Tahallisuuden osalta merkitään Kyllä / Ei. Myös toistuvuuden suhteen kirjataan pöytäkirjalle Kyllä / Ei, ja lisäksi toistuvuusarvo- kenttään merkitään arvo joka kertaantuu kolmella (kpl. 6.3.4. Toistuvuus). Korkein laajuudelle, vakavuudelle ja jatkuvuudelle annettu prosentti on se prosentti, jota läänineläinlääkäriin tulee ehdottaa ID -sovelluksen kokonaissanktioprosentti -kentässä valvonnan kokonaissanktioksi, ellei valvonnassa havaittu tahallisia tai toistuvia laiminlyöntejä. Johtopäätöspöytäkirjassa tämä prosentti merkitään kohtaan kokonaissanktio %, joka on tehdystä valvonnasta aiheutuva ehdotus seuraamusprosentiksi ehdonalalle ”Kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys”.

Koko ”Kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys” -ehdonalan prosenttia ei voida merkitä mihinkään, koska tilalla voidaan tehdä muitakin ehdonalan valvontoja (kasvinsuojeluaineiden valvonta, tuotantoeläimiltä kielletyt aineet, eläinlääkkeiden/kasvinsuojeluaineiden jäämävalvonta, maidon/munantuotantotilojen hygieniä, siipikarjatilojen salmonellavalvonta, eläintautien ilmoittamisvelvollisuuden noudattaminen, sisämarkkinakaupan ja tuonnin valvonta, rehuvalvonta), jotka vaikuttavat koko ehdonalan prosenttiin.

Lopullinen seuraamusprosentti selviää vasta, kun tilan kaikki täydentävien ehtojen valvonnat on saatu suoritettua. Laskusäännöistä on kerrottu kuulemiskirjeen liitteessä.

6.3.1. Kuuleminen

Vuodesta 2009 alkaen on sellaiselle viljelijälle, jolle läänineläinlääkäri ehdottaa sanktioprosenttia, pitänyt antaa mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa.

Pikantista (kohdasta maataloustuet/ täydentävät ehdot/lomakkeet/ viljelijän kuuleminen täydentävien ehtojen valvonnoissa havaituista laiminlyönneistä) löytyy eri tilanteisiin soveltuvia kuulemiskirjeen pohjia. Kuulemisen yhteydessä viljelijälle toimitetaan myös kuulemiskirjeen liite, jossa on selvitys siitä, miten sanktioprosentti lasketaan silloin kun tilaa koskee useampi kuin yksi täydentävien ehtojen valvonta.

Kuulemiskirje ja sen liite toimitetaan tilalle samalla kun viljelijälle toimitetaan johtopäätöspöytäkirja. Kuulemiskirjeeseen annetaan kahden viikon määräaika

ELY- keskuksen koordinaattori kuulee lisäksi viljelijää niissä tapauksissa kun kyseessä on tahallinen laiminlyönti tai kun koordinaattori aikoo korottaa ehdotettua sanktioprosenttia. Kuulemiselle tulee varata aikaa vähintään kaksi viikkoa, määräaika voi myös tarvittaessa lisätä. Kuulemiskirjeeseen annettu selvitys osoitetaan valvojalle. Viljelijän selvityksen tekemättä jättäminen ei estä asian käsittelyä. Kuulemiskirjeen liitteessä on lisää tietoa laiminlyöntien kirjaamisesta.

6.3.2. Täydentävien ehtojen seuraamusten tallentaminen sovellukseen

Kun tilalle perustarkastuksen havaintojen perusteella tulee täydentävien ehtojen seuraamus, valitaan täydentävät ehdot- välilehdeltä tallennustilanteeksi 'Kesken' (oletuksena) ja painetaan alla olevaa 'Tallenna'- painiketta. Kuulemiskirjeen selvityksen saapumisen jälkeen voidaan näin tarvittaessa muuttaa ehdotettuja prosentteja. Tämän jälkeen valitaan tallennustilanteeksi 'Valmis' ja painetaan jälleen 'Tallenna'- painiketta, jolloin tallennetut tiedot muuttuvat tukisovelluksen osalta luettaviksi ja käytettävissä oleviksi. Jos valvonnan osalta ei seuraamuksia tule, tai viljelijän kuulemiskirjeeseen antama selvitys ei aiheuta muutoksia, valitaan tällöin myös tallennustilanteeksi 'Valmis' ja tallennetaan.

6.3.3. Varhaisvaroitusjärjestelmän mukainen vähäinen laiminlyönti

Vuodesta 2015 alkaen voidaan eläintenpitäjälle antaa ilmoitus varhaisvaroitusjärjestelmän mukaisesta täydentävien ehtojen vähäisestä laiminlyönnistä (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, art. 99). Vähäisestä laiminlyönnistä ei aiheudu eläintenpitäjälle seuraamusta jos laiminlyönti korjataan annetussa määräajassa. Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin täydentävien ehtojen valvonnassa vähäisen laiminlyönnin korjaamiselle annetaan kahden viikon määräaika. Jos myöhemmässä, kolmen kalenterivuoden aikana tehtävässä tarkastuksessa havaitaan, että laiminlyöntiä ei ole korjattu, tulee laiminlyönnistä vähintään 1 % seuraamus alkuperäiseen havaintovuoteen ja toistuvan laiminlyönnin seuraamus sille vuodelle jolloin havainto todettiin (vähintään 3 x 1 %).

Varhainen varoitus voidaan antaa uudelleen samasta laiminlyönnistä, jos varhaisvaroitusta ei ole annettu edellisen kolmen kalenterivuoden aikana. Esimerkki: Tilalle on annettu varhaisvaroitus vähäisestä laiminlyönnistä. Seuraavassa tarkastuksessa on todettu, että vähäinen laiminlyönti on korjattu annetussa määräajassa. Sama vähäinen laiminlyönti havaitaan kuitenkin uudelleen kolmen kalenterivuoden aikana ensimmäisestä havainnosta. Tällöin ei voi antaa varhaisvaroitusta, vaan annetaan 1 %:n seuraamus.

Varhaisvaroitusjärjestelmää ei voida soveltaa laiminlyönteihin, joista aiheutuu välitön vaara kansanterveydelle tai eläinten terveydelle. Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin osalta ilmoitus vähäisestä laiminlyönnistä voidaan antaa niissä tapauksissa, kun ID- valvontasovelluksen laskenta ehdottaa seuraamukseksi nollaa (0), tai kun läänineläinlääkäri päätyy alentamaan ehdotettua seuraamusta nollan arvoiseksi. Valvontasovellukseen varhaisvaroituksen mukaisesta vähäisen laiminlyönnin ilmoituksesta jätetään kokonaisarviokenttään merkinnäksi nolla (ns. vanha nolla).

Vuodesta 2016 alkaen ID –valvontasovelluksen täydentävien ehtojen välilehdellä on uutena varhaisvaroituksen toistuvuuteen liittyen 'takautuvuus –kenttä'. Niissä tapauksissa kun varhaiseen varoitukseen liittyvää toistuvuutta ilmenee, tallennetaan rasti kyseiseen kenttään. Vastaava tieto tulee näkyviin myös johtopäätöspöytäkirjan täydentävien ehtojen seuraamus sivulle. Kyseinen tieto ei siirry automaattisesti ELY –keskuksen täydentävien ehtojen koordinaattorin tietoon, joten tieto varhaisvaroituksen takautuvasta laiminlyönnistä tulee saattaa myös ELY –keskuksen tietoon.

Ilmoituksen eläintenpitäjälle lähettää Aluehallintoviraston läänineläinlääkäri oman alueensa ELY- keskuksen valvontojen osalta. Eläintenpitäjälle lähetettävä vähäisen laiminlyönnin arviointilomake löytyy Pikantista kohdasta www.pikantti.fi >maataloustuet >täydentävät ehdot >lomakkeet.

6.3.4. Toistuvuus

Jos kolmen kalenterivuoden aikana tuottaja laiminlyö enemmän kuin yhden kerran eläintensä rekisteröinti- ja merkintäsäädösten noudattamista, valvonnassa annettu sanktioprosentti korottuu. Kerroin on 3 (3% → 9%), maksimissaan voidaan antaa 100 % (tahallinen).

Toistuvuuskertoimen käyttöönoton edellytys on, että aiemmasta laiminlyönnistä on annettu eläintenpitäjälle selvitys ja hänelle on annettu tilaisuus korjata tilanne.

Jos toistuvien laiminlyöntien kohdalla saavutetaan 15 % seuraamus, on tuottajalle ilmoitettava, että jos sama säännösten noudattamatta jättäminen vielä havaitaan, katsotaan viljelijän toimineen tahallisesti. Tällöin seuraamusprosentti voi nousta jopa 100 %:iin. Huomautuskirjeen lähettää ELY- keskuksen koordinaattori.

Ensimmäisen toistuvuuden yhteydessä laiminlyönti on arvioitava valvontavuoden säädösten ja valvontaohjeiden mukaisesti aiemmin todetusta samasta laiminlyönnistä riippumattomana, omana itsenäisenä laiminlyöntinään. Arvio tallennetaan sovelluksen 'toistuvuus' –kenttään.

Tallennettaessa toistuvuutta ID –valvontasovellukseen laitetaan täydentävät ehdot – välilehden 'kokonaisarvio –kenttään' arvoksi (valikosta) viiva. Vastaavasti niissä laiminlyönti tapauksissa kun tilalla ei ole havaittu toistuvuutta tallennetaan 'toistuvuus –kenttään' arvoksi (valikosta) viiva.

Ensimmäinen toistuvuus

Ensimmäisestä toistuvuudesta on kyse silloin, kun samalla tilalla havaitaan sama rike toistamiseen kolmen kalenterivuoden ajanjakson aikana. Toistuvuuden aiheuttaman väärinkäytöksen on siis oltava täysin sama kuin tilalla aiemmissa valvonnoissa ilmennyt väärinkäytös. Toistuvuutta ei siis aiheuta esim. tilanne, jossa samalle tilalle edellisenä vuonna tehdyssä valvonnassa seuraamuksia on aiheuttanut puutteet eläinluettelossa, ja seuraavana vuonna samalla tilalla tehdyssä valvonnassa seuraamuksia on tullut eläinten merkitsemispuutteiden johdosta.

Kun laiminlyönti toistuu ensimmäisen kerran, se arvioidaan omana itsenäisenä laiminlyöntinään tämän ohjeen mukaisesti ja kokonaisarvioksi muodostuu tämä seuraamus kolminkertaisena. ID- valvontasovellukseen merkitään ensimmäisen toistuvuuden ollessa kyseessä täydentävät ehdot - välilehden 'toistuvuus-kenttään' väärinkäytöksen aiheuttama seuraamusprosentti valvontavuoden säädösten ja valvontaohjeiden mukaisesti arvoituna. Kyseistä prosenttilukua ei siis kerrota itse, vaan prosenttiluku kertaantuu kolmella järjestelmän toimesta.

Jos tilalle on aiempina vuosina tehty useampia eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvontoja on syytä käydä tarkistamassa, onko mahdollinen seuraamus todella toistuva. Edellisen kahden vuoden ajanjakson valvonta-ajot, joilla kyseisellä tilalla on ollut laiminlyöntejä, näkyvät saman välilehden alareunassa. Jos tila on aiempina vuosina saanut seuraamuksia valvonnoista näkyvät nämä seuraamusprosentit edellä mainittujen edellisten valvonta-ajojen vieressä. Tällöin on siis syytä käydä tarkistamassa, onko kyseessä toistuvuus, eli onko samalla tilalla ollut edeltävien kahden vuoden aikana täysin vastaava väärinkäytös, josta tilalle on aiheutunut seuraamus.

Toinen toistuvuus

Toinen toistuvuus on kyseessä silloin, kun samalla tilalla havaitaan kolmannen kerran täysin sama väärinkäytös, josta tilalle aiheutuu seuraamus. Kyseessä on toinen toistuvuus silloinkin, vaikka ensimmäisestä tilalle aiheutuneesta toistuvuudesta on kulunut aikaa jo kaksi vuotta. Ts. toistuvuus-käsite "nollaantuu" vasta, kun samalla tilalla ei kahteen peräkkäiseen vuoteen ole havaittu täysin samaa väärinkäytöstä.

Toisen toistuvuuden ollessa kyseessä käytetään ensimmäisen toistuvuuden arvon kertojana lukua kolme. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esim. edellä mainitussa tapauksessa ensimmäisen toistuvuuden jälkeen seuraamusprosentti 3 kerrotaan jälleen kolmella, jolloin saadaan siis toiseksi toistuvuudeksi $3 \times 3 = 9 \%$.

ID- valvontasovelluksen 'toistuvuus' -kenttään siirretään siis toisen toistuvuuden ollessa kyseessä se luku, jonka tila on saanut ensimmäisestä toistuvuudesta. Lukua ei siis kerrota itse, vaan luku kertaantuu kolmella automaattisesti siirtämisen jälkeen (kertaantuminen tapahtuu sovellusten välillä, ei näy ID-sovelluksessa). Toisen toistuvuuden yhteydessä siirrettävä luku voi siis käytännössä olla joko 3 tai 9 (taulukko 1). Jos tilalle on jo ensimmäisen toistuvuuden yhteydessä annettu 15 % seuraamus (5 % x 3), tulkitaan tilanne toisen toistuvuuden yhteydessä tahalliseksi. Tällöin sovelluksessa valitaan 'Tahallisuus –kenttään' Kyllä ja valitaan 'Kokonais – arvio' kentästä seuraamukseksi vähintään 15 %. 'Toistuvuus –kenttään' tallennetaan tällöin viiva Kyseinen siirrettävä luku löytyy edelleen saman välilehden alareunasta, josta löytyvät kahden edellisen vuoden laiminlyönnin saaneet tapaukset, sekä niistä tilalle aiheutunut seuraamusprosentti.

Tietääkseen, onko kyseessä mahdollisesti jo toinen toistuvuus, on jälleen tarvittaessa selvitettävä tarkemmin tilalle aiempien kahden vuoden aikana tehtyjen valvontojen havainnot. Tämä siis siinä tapauksessa, että huomataan tilan jo aiemmin saaneen seuraamuksia edellisen vuoden ID- valvonnoissa.

Kolmas toistuvuus

Kolmas toistuvuus on kyseessä silloin, kun samalla tilalla havaitaan neljännen kerran täysin sama väärinkäytös, josta tilalle aiheutuu seuraamus. Myös kolmannen toistuvuuden yhteydessä kyseinen siirrettävä luku löytyy sovelluksesta saman välilehden alareunasta, kuten todettiin jo edellä ensimmäisen ja toisen toistuvuuden yhteydessä.

Edelleenkin kyseistä 'toistuvuuskenttään' siirrettävää lukua ei kerrota itse, vaan siirrettävä luku kertaantuu kolmella automaattisesti siirron jälkeen. Kolmannen toistuvuuden yhteydessä kyseinen siirrettävä luku voi käytännössä olla vain 9, muussa tapauksessa tulkitaan laiminlyönti tahalliseksi kun 15 % seuraamusraja on saavutettu. Tällöin tallennus menee kuten edellä toisen toistuvuuden yhteydessä ohjeistettu.

Jos väärinkäytös on ensimmäisenä valvontavuotena katsottu tahalliseksi, on tällöin toistuvuuden ollessa kyseessä seuraamusprosentti automaattisesti 100 %. Koordinaattorin on kuitenkin mahdollista alentaa tätä prosenttia.

Ensimmäisenä vuonna annettu seuraamus	Ensimmäinen toistuvuus		Toinen toistuvuus		Kolmas toistuvuus	
	tallennetaan	seuraamus	tallennetaan	seuraamus	tallennetaan	seuraamus
0	-	0	-	0	-	0
1	1	1 * 3 = 3	3	3 * 3 = 9	9	27 -> 15 (max)
3	3	3 * 3 = 9	9	9 * 3 = 27 -> 15 (max)	Tahallinen	15-100
5	5	5 * 3 = 15	Tahallinen	15-100	Tahallinen	15-100
Tahallinen	Tahallinen	15-100	Tahallinen	15-100	Tahallinen	15-100

Taulukko 1. toistuvuuden arvot

vuonna annettu seuraamus	Ensimmäinen toistuvuus		Toinen toistuvuus	
	tallennetaan	seuraamus	tallennetaan	seuraamus
0	-	0	-	0
1	1	1 * 3 = 3	3	3 * 3 = 9
3	3	3 * 3 = 9	9	9 * 3 = 27 -> 15 (max)
5	5	5 * 3 = 15	Tahallinen	15-100
Tahallinen	Tahallinen	15-100	Tahallinen	15-100

Taulukko 2. toistuvuuden arvot

vuonna annettu seuraamus	2019 ensimmäinen toistuvuus	
	tallennetaan	seuraamus
0	-	0
1	1	1 * 3 = 3
3	3	3 * 3 = 9
5	5	5 * 3 = 15
Tahallinen	Tahallinen	100

Taulukko 3. toistuvuuden arvot

6.4. Johtopäätöspöytäkirjan kopion toimittaminen AVIsta ELY -keskuksen koordinaattorille

Pöytäkirjojan kopio (myös skannattu versio käy) on toimitettava ELY –keskuksen koordinaattorille kuukauden kuluessa sen valmistumisesta. Jos valvonnassa ei ole havaittu laiminlyöntejä, riittää, että tallennukset ID -sovellukseen tehdään kuukauden kuluessa pöytäkirjan valmistumisesta. Näissä tapauksissa pöytäkirjojen kopioita ei siis lähetetä ELY –keskuksiin.

7. Valvonnan estäminen

Komission valvonta-asetuksen 809/2014 artiklan 25 mukaan paikalla tehtävistä tarkastuksista voidaan ilmoittaa ennalta edellyttäen, ettei tarkastuksen tarkoitusta vaaranneta. Sellaisissa tapauksista, joissa ennalta ilmoittaminen tehdään, mutta viljelijä kertoo puhelimesta, että tilalle ei saa tulla tekemään täydentävien ehtojen tarkastusta, on viljelijälle kerrottava, että tarkastuksen estämisen seurauksena tullaan kunnassa tekemään päätös viljelijän tukihakemusten¹ hylkäämisestä (1306/2013 artikla 59.7).

Tämän jälkeen valvottavalle tilalle on yritettävä tehdä tarkastus.

Jos vielä tilalle mentäessä tarkastus estetään, täytetään havaintopöytäkirja, johon kirjataan lisätietokenttään:

- viljelijä on estänyt tarkastuksen ja
- viljelijälle on kerrottu, että tarkastuksen estämisen seurauksena kunnassa tullaan tekemään päätös viljelijän tukihakemusten hylkäämisestä.

Näin toimitaan myös siinä tapauksessa, että tilalle mennään lopulta poliisin avulla tekemään muita valvontoja kuin täydentävien ehtojen valvontoja.

Sovelluksiin merkitään ”ei valvota” ja lisätietokenttään samat asiat kuin havaintopöytäkirjan lisätietoihin.

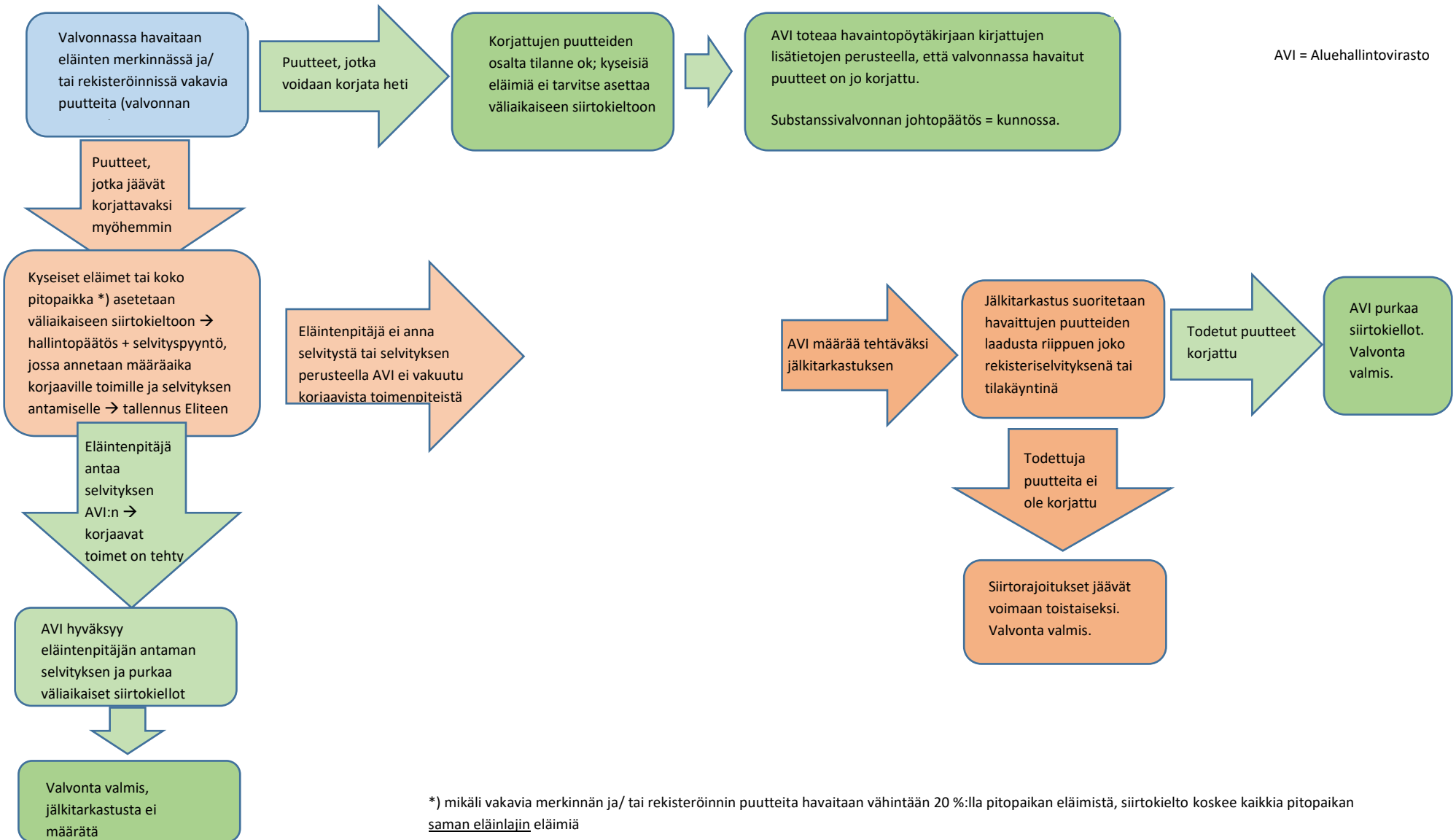
Viljelijälle ei jätetä tilalla käytäessä kuulemiskirjettä, vaan kuulemisen suorittaa vasta kunta tehdessään päätöstä tukihakemuksen hylkäämisestä.

---

¹ Tuet, joiden hakemuksia hylkääminen koskee: EU:n kokonaan rahoittamat suorat tuet (perustuki, viherryttämistuki, peltokasvipalkkio, nuoren viljelijän tuki, nautapalkkio, lypsylehmäpalkkio, lammas- ja vuohipalkkio), EU:n osarahoittamat tuet (ympäristökorvaus, luonnonmukaisen tuotannon korvaus, luonnonhaittakorvaus ja eläinten hyvinvointikorvaus) sekä kansalliset tuet.

Substanssivalvonnan kulku, kun tilalla todetaan eläinten merkinnässä ja/ tai rekisteröinnissä vakavia puutteita

AVI = Aluehallintovirasto

*) mikäli vakavia merkinnän ja/ tai rekisteröinnin puutteita havaitaan vähintään 20 %:lla pitopaikan eläimistä, siirtokielto koskee kaikkia pitopaikan saman eläinlajin eläimiä